

OBRAZY KOLEKTIVIZÁCIE

Pofský inštitút, Námestie SNP č. 27, Bratislava

ŠTVRTOK 10. MÁJA 2012

09.00 – 09.10 Otvorenie

VEDECKÝ SEMINÁR

09.10 – 10.30 **1. BLOK**

- Martina FIAMOVÁ (Ústav pamäti národa, Bratislava):
Príprava procesu kolektivizácie v Československu
- Viera HLAVOVÁ (Slovenská akadémia vied, Bratislava):
Zostrený kurz protikulackej línie (1951 – 1953) v kontexte
1. etapy kolektivizácie na Slovensku
- Jiří URBAN (Ústav pro studium totalitních režimů, Praha):
Nová vlna procesov s roľníkmi v rámci prekonávania kolektivizačnej
stagnácie v Československu

10.30 – 10.40 Prestávka

10.40 – 12.00

2. BLOK

- Mateusz SZPYTMA (Instytut Pamięci Narodowej, Krakov):
Pokus o kolektivizáciu poľského vidieka v rokoch 1948 – 1956
a úloha Zjednotenej ľudovej strany v tomto procese
- Dan Mircea DUȚĂ (Rumunský kultúrny inštitút, Praha): Bolševizmus
z vývozu vs. „domáci“ komunizmus alebo Ako s nami manipulovali
tí „naši“ aj tí „ich“

12.00 – 12.10 Prestávka

PREZENTÁCIA VZDELÁVACIEHO MULTIMEDIÁLNEHO DVD OBRAZY (Z) KOLEKTIVIZACE

12.10 – 12.40

Petr SLINTÁK, Jiří URBAN
(Ústav pro studium totalitních režimů, Praha)
Prezentované DVD je pomôckou pri vyučovaní moderných dejín.
Učiteľom ponúka tematicky koncipované súbory audiovizuálnych
materiálov doplnené metodickými podnetmi a pracovnými listami.

OTVORENIE VÝSTAVY VYNÚTENÉ ÚSMEVY, UMELE GRIMASY, POTLAČENÉ PROTESTY – PROPAGÁCIA KOLEKTIVIZÁCIE V ČESKOSLOVENSKU A V RUMUNSKU

12.40 – 13.00

Dan Mircea DUȚĂ (Rumunský kultúrny inštitút, Praha)
Výstava približuje problematiku propagácie kolektivizácie komunistickým
režimom vo forme plagátov, dobových fotografií a novinových karikatúr.
Výstava potrvá do 23. mája 2012.

PREHLIADKA FILMOV S TEMATIKOU KOLEKTIVIZÁCIE

Kino Lumière, Špitálska 4, Bratislava

STREDA 9. MÁJA 2012

16.00

Splnený sen

(Rumunsko, 1952, réžia Victor Iliu a Marietta Sadova, 112 min.)

Hrajú: Dem Savu, Septimiu Sever

Rumunský film, natočený podľa slávneho románu Mihaila Sadoveanua Mitrea Cocor, vyznamenaného Medzinárodnou cenou mieru v r. 1950. Rozpráva o dedinskom chlapcovi Mitreovi, ktorý musel už od mladosti ťažko pracovať u statkára, kde postupne rástol jeho odpor proti vykorisťovateľskému zlu a bezprávniu. Na vojne sa naučil čítať a písať a pod vedením uvedomelých súdruhov pochopil zlo kapitalistického systému. Za vojny padol do zajatia Sovietskej armády a v zajateckom tábore sa poučil o živote na sovietskych kolchozoch. Po oslobodení Rumunsku Sovietskou armádou bol jedným z prvých, ktorí budovali socializmus aj na zaostalej rumunskej dedine. Film Splnený sen bol uvedený na VII. medzinárodnom filmovom festivale v Karlových Varoch v roku 1952 pod názvom Mitrea Cocor, kde bol odmenený Cenou boja za sociálny pokrok.

18.00

Projekcia troch krátkych dokumentov z rokov 1950 – 1961 o kolektivizácii v juhoslovenskej obci Pribeta, predstavujúcich vzácny príklad filmovej reflexie jednej z najdramatickejších tém socialistickej transformácie spoločnosti, ktorá prebiehala na slovenskom a českom vidieku v 50. rokoch. Premietanie bude doplnené odborným komentárom Mgr. Petra Slintáka z Ústavu pro studium totalitních režimů v Prahe.

Príbeh Jána Kováča

(Československo, 1950, réžia Ján Lacko)

Chudobný slovenský roľník Ján Kováč je presídlený zo svojho maďarského bydliska do juhoslovenskej obce Pribeta. V tej dobe sa už presadzuje kolektivizácia poľnohospodárstva, a tak jeho drobné hospodárstvo pôsobí ako kontrast voči miestnemu rozvinutému JRD. Propagandistická snímka ukazuje cestu nemajetného hospodára do socialistickeho družstva a pomery na vidieku na začiatku 50. rokov, ako ich vnímala komunistická propaganda.

Pribetská jar

(Československo, 1956, réžia Ján Lacko)

Voľné filmové pokračovanie príbehu roľníka Jána Kováča zachytáva stav JRD Pribeta v polovici 50. rokov. Zatiaľ čo v prvom filme sme videli ukážkové socialistické družstvo, ktoré láka nových členov svojou efektivitou a výnosmi, teraz sledujeme poľnohospodársky podnik, ktorý má mnohé problémy. Viazne organizácia práce, zamestnanci nie sú zodpovední a vo vedúcich funkciách sedia neschopní jedinci. Ján Kováč pracuje ako pastier družstevného stáda a s ľútosťou sleduje, ako z dediny odchádza mladá generácia za atraktívnejšou prácou do mesta. Tento dokument je svojím kritickým pohľadom na socialistický vidiek protikladom dobovej propagandistickej tvorby.

Vietor do tváre

(Československo, 1961, réžia Vlado Čech)

Záverečné voľné pokračovanie slovenskej trilógie sa snaží o rehabilitáciu družstevného vidieka. Kríza JRD Pribeta z polovice 50. rokov bola zažehnaná a družstvo sa v nasledujúcej dekáde už znovu sľubne rozvíja. Popri práci si družstevníci užívajú aj šport a v obecnej sále sa koná divadelné predstavenie, ktoré si berie na paškál konfliktné okamihy a organizačné problémy z uplynulého krízového obdobia družstva.

ŠTVRTOK 10. MÁJA 2012

18.00

Kozie mlieko

(Československo, 1950, réžia Ondrej Jariabek, 80 min.)

Hrajú: Hana Meličková, Ctibor Filčík, Mária Prechovská, Karol L. Zachar, Ladislav Chudík, Ivan Mistrík, Ján Bzdúch, Beta Poničanová

Veľmi prostoduchá agitačná komédia, natočená na začiatku 50. rokov, zachytáva s humorom triedny boj, ktorý zachvátil aj slovenskú dedinu, keď sa začali zakladať poľnohospodárske družstvá. Do ich obetavého budovania sa zapojili všetci pokrokovito zmýšľajúci roľníci, občas sa vyskytol i nejaký váhajúci stredný hospodár, ale nakoniec sa prekonali všetky problémy. Samozrejme sa ukáže, že za všetky ťažkosti mohli miestni záškodníci, nadutí a chamtiví „dedinskí boháči“. Slovenským filmárom dokonca vyrazil na pomoc Bořivoj Zeman, poverený funkciou umeleckého poradcu.

20.30

Zíttra se bude tančit všude

(Československo, 1952, réžia Vladimír Vlček, 92 min.)

Hrajú: Zdeněk Buchvaldek, Eva Kubešová, Miloš Nesvadba, Marcela Martínková, Jiří Vala, Jiří Adamíra, Pavel Šmok, Ludmila Vendlová, An Son-Chi

Film chce ľudovou piesňou a tancom bojovať za radostný život, za nového človeka, za družbu a priateľstvo všetkých národov, za mier. S piesňou a tancom našej mládeže sa dostaneme až do Berlína, ktorý sa stal v roku 1951 na štrnásť dní mestom svetovej mládeže a ukázal celému svetu, že aj pieseň, tanec a radosť bojujú za lepší svet. Film bol s veľkým úspechom premietaný na VII. medzinárodnom filmovom festivale v Karlových Varoch, aj na Festivaloch pracujúcich a získal Cenu priateľstva medzi národmi za optimistické a radostné vyjadrenie myšlienky medzinárodnej solidarity mládeže a vyzdvihnutie významnej úlohy ľudovej tvorivosti v tejto mierovej družbe.

OBRAZY KOLEKTIVIZÁCIE

Bratislava 9. – 10. mája 2012